દક્ષિણ ગુજરાત સમસ્ત ચૌધરી સમાજ રેવાતિનાં
સગાઈ તથા લગ્નનાં ધારા ધોરણોઃ–

ચૌધરી રેવાતિ સુધારક સમાજે તા–૧૦/૧/૧૯૮૩નાં પ્રથમ ખરડાથી તથા તા–૨૫/$$૪/૧૯૮૩નાં નાં સુધારેલા ખરડાથી જાહેર જાહેર કરેલી નિતીઓને અનુસરીને અનેક સામાજીક કુરિવાજો દુર કરી તમામ પ્રકારની પ્રગતિ સાધી છે.આવા સુધારા કાર્યક્રમમાં લગ્ન સંબધી સુધારા ને પ્રથમ સ્થાન આપવામાં આવ્યું હતું. આજે સમાજનાં બધાજ પાસાઓ વિકાસ પામી ચુકયા છે. લગ્ન સબધી સાંપ્રત સમયની સમસ્યાઓ પણ આકાર પામી છે. જેનાં ઉકેલમાટે સમાજની લગ્ન સંબધી નીતિઓ નવેસરથી ઘડવાની અને અમલમાં મુકવાની જરૂરત જણાંતા દક્ષિણ ગુજરાત સમસ્ત ચૌધરી સમાજ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ(ફેડરેશન) ની સામાજીક ન્યાય સમિતીએ પુખ્ત વિચારણાં ને અંતે સમસ્ત ચૌધરી સમાજની રેવાતિ માટે નીચે મુજબ સગાઈ તથા લગ્ન નાં ધારા ધોરણો નકકી કર્યા છે.

(૧) <u>લગ્ન માટેની ઉમંરની લાયકાતઃ–</u>

ભારતીય બંધારણ મુજબ પુરૂષની ઉમંર ૨૧ વર્ષ અને સ્ત્રીની ઉમંર ૧ ૮ વર્ષ હશે તોજ તેઓ લગ્ન કરવા લાયક ગણાશે. બાળ કે સગીર લગ્ન નિષેધ ગણાશે.

(૨)<u>વર કન્યા ની પસંદગી બાબતઃ–</u>

કુટુંબમાં ખાસ કરીને સંયુકત કોટુંબિક સંબધોથી (લોહીનાં સંબધથી) સંકળાયેલા ન હોય તેવા સ્ત્રી પુરૂષ એક બીજા સાથે લગ્નગ્રંથી થી જોડાઈ શકશે. પરંતુ તે પહેલા તેમણે મા–બાપની સાંમતિ લેવાની રહેશે.

(૩)<u>દ્વિપત્નીત્વઃ–</u>

એક કાયદેસરની પત્ની ની હયાતિમાં બીજી પત્ની કરી શકાશે નહી આવા લગ્ન નિષેધ ગણાશે.

(૪)<u>સગાઈ વિધીઃ–</u>

છોકરા છોકરી ની પસંદગી થાય એટલે વડીલોની હાજરીમાં સગાઈ વિધી દિવસે જ કરવાની રહેશે.

સગાઈ કરવા જતી વખતે વરપક્ષ તરફથી વધારેમાં વધારે ૨૧ માણસો લઈ જઈ શકાશે ૨૧થી વધારે માણસો જશે તો તેની જવાબદારી જનારની રહેશે.

કન્યાનાં આંગણામાં સમાજનાં રિત રિવાજો પ્રમાણે સગાઈ વિધી કરવાની રહેશે.

મંડપ પાડવો નહી અને બ્રાહ્મણને પણ બોલાવવો નહી.

વર આ પ્રસંગે કન્યા ને સાકરમડા સાથે સુકન નું નાળિયેર અને રૂ–૧૧/–આપશે.

આ પ્રસંગે વરપક્ષ તરફથી ૨૦ કિલો ગોળ અને જરૂરિયાત મુજબ સુકા ધાણા લાવવાનાં રહેશે.

લીલા પાંદડા માં જ ગોળ ધાણાં વહેંચવાનાં રહેશેં

સગાઈ કરાર સમસ્ત ચૌધરી સમાજ ફેડરેશન Âવારા નિયત કરાયેલા ફોર્મમાં પંચો રૂબરુ (ત્રણ) નકલમાં ભરીને એક નકલ સમસ્ત ચૌધરી સમાજ ફેડરેશન ની ઓફીશમાં જમા કરાવાની રહેશે.

સમસ્ત ચૌધરી સમાજ ફેડરેશન નાં કાર્યલય માં આ નકલ લેમિનેશન કરાવીને કાયમી દસ્તાવેજ તરીકે સાચવી રાખવાની રહેશે.

સગાઈ પછી લગ્ન વિધી થાય ત્યાં સુધી વર કન્યા વચ્ચે શારિરીક સંબધો નિષેઘ ગણવામાં આવે છે.આ અંગે વર કન્યાનાં મા–બાપ વાલીઓ એ સતર્કતા રાખવાની રહેશે.

(૫) <u>કાંટા ભાંગવાઃ–</u>

કાંટા ભાંગવાનો રિવાજ રદ કરવામાં આવે છે.

(૬) <u>સગાઈ વિચ્છેદ/સગપણ તોડે તો દંડની મર્યાદાઃ–</u>

(૧)સગાઈ થયા પછી સગાઈ તોડવા માટે વધુમાં વધુ રૂ.૫૦૧/નો દંડ સગાઈ તોડનાર પક્ષે ભરવાનો રહેશે.

(૨)સગાઈ થયા પછી લગ્નનો સામાન ખરીદયા બાદ સગાઈ તોડવા માટે વધુમાં વધુ રૂ–૧૦૦૧/નો દંડ સગાઈ તોડનાર પક્ષે ભરવાનો રહેશે.

(૩) લગ્નની તારીખ નકકી કરી કંકોત્રી છપાઈ જાયકે વહેંચાઈ ગયા બાદ સગાઈ તોડવા માટે વધુમાં વધુ રૂ–૧૫૦૧/નો દંડ સગાઈ તોડનાર પક્ષે ભરવાનો રહેશે.

(૪) લગ્નમંડપ રોપાઈ જાય /પીઠી ચોળ્યા પછી સગાઈ તોડવા માટે વધુ માં વધુ રૂ–૫૦૦૧/–નો દંડ સગાઈ તોડનાર પક્ષે ભરવાનો રહેશે.

સગાઈ વિચ્છેદ કરતા પહેલાં પંચો એ ૧૫ મિનીટ બન્ને પક્ષે વર કન્યા ને ચર્ચાનો અવકાશ આપવો.

(૭)<u>લગ્ન વિધી:–રિતરિવાજો</u>

(૧) સમુહ લગ્નને પ્રોત્સાહન અને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવશે.

(૨) લગ્ન દિવસે ન કરવામાં આવશે.

(૩) સમસ્ત ચૌધરી સમાજ નાં રિત રિવાજો પ્રમાણે જ લગ્ન વિધી કરવાની રહેશે.

(૪) સગાઈ અને લગ્ન વિધી એકજ દિવસે પણ કરી શકાશે.

(૮) <u>પલ્લુ/દહેજ</u>:–

આદર્શ સમજ ધરાવનારા તથા સુધારક વિચારના સમસ્ત ચૌધરી સમાજનાં મા બાપ પોતાની દિકરીનું કન્યાદાન કરશે. કોઈ પણ પ્રકારની દહેજ પ્રથાથી દૂર રહેશે.દહેજ પ્રથા આ સમાજમાં હિતમાં નથી. જેથી તે નિષેધ ગણાશે.

(૯)<u>ધરજોણી</u>:–

સગાઈ થયા પછી ધર જોવા જવાની પ્રથા કાઢી નાખવામાં આવે છે.

(૧૦) <u>નોતરૂ/નિમંત્રણ</u>:–

નોતરૂંકે નિમંત્રણ મળ્યા સિવાય કોઈ પણ વ્યકિત એ લગ્નમાં જવુ નહી.

નિમંત્રણ /કંકોત્રી નું છીપકામ સાદાઈ થી કરવું.

(૧૧)**મંડપ**:–

પ્રંસગને અનુરૂપ આંગણા માંજ સાદી ચોરી સાથેનો માપનો મંડપ કરવો ખૂબ ભવ્ય–ભભકાદાર,લાઈટીગ વાળો મંડપ કરવો નહી.

(૧૨)<u>ભોજન સમારંભ</u>:–

સાદાઈથી ભોજન સમારંભ યોજવો.બુફે ભોજન સમારંભ યોજવો નહી. લગ્ન પછી રિસેપ્શન યોજવા નહી.

(૧૩)વાંજીત્રો:–

લગ્ન પ્રંસગે સાદા વાંજીત્રો બેન્ડવાજા જેવા સાધનો નો ઉપયોગ કરવો સંગીત પાર્ટીઓ, ડી જે જેવી પાર્ટીઓ બોલાવવી નહીં ગોઠવવી નહી.

કન્યાને ત્યાં વાંજીત્રો હોયતો વરપક્ષે જાન સાથે વાંજીત્રો લઈ જવા નહી .સગાઈ નાં દિવસે જ આ બાબતે નકકી કરવું

(૧૪)<u>હળદર/પીઠી</u>:–

લગ્નનાં આગલા દિવસે હળદર/પીઠી ચઢાવવી હળદર પીઠી નાં રાત્રે આમંત્રણ વગર હળદરમાં જવું નહી.વાંજીત્રો ,રાશ ગરબા ૧૨ વાગ્યા સુધીજ કરવા.વાંજીત્રમાં ડોવળા ને સ્થાન નથી.

(૧૫) <u>જાન આગમન તથા કન્યા વિદાય</u>:–

- વર પક્ષે નકકી કરેલા સમયે જાન કન્યા પક્ષે આપેલ ઉતારે લાવવી.
- ઉતારો કન્યાના ધરથી ૧૦૦ કે ૨૦૦ મીટર નાં અંતરે રાખવો તેનાથી વધુ અંતર રાખવું નહી.
- કન્યા આપેલ ઉતારે વરપક્ષની જાન આવે ત્યારે કન્યા પક્ષની બહેનોએ ભરેલા બેડા સાથે સામે જઈ ફુલ ચોખાથી વધામણી કરવી.
- કન્યાની માતાએ વરને કલવો (પેંડા) ખવડાવવાની વિધી કરવી.
- વરપક્ષે સામાન ચઢાવવાની વિધી કરવી.
- કન્યાનાં ભાઈએ વરને ઉતારે થી મંડપમાં લાવવા કાર્યવાહી કરવી.
- આ સમયે ફટાકડા ફોડવાની પ્રથા છે,તે બંધ કરવામાં આવે છે.
- કન્યાને વિદાય સુર્યાસ્ત પહેલા કરી દેવી.

(૧૬)<u>અણવર</u>:–

અણવર પ્રથા સમસ્ત ચૌધરી સમાજ ના રિવાજ પ્રમાણે રાખવી. અણવર તરીકે સગીર કન્યા નેજ પસંદ કરવી .આણાં સુધી અણવરને સાચવવાની સંપૂર્ણ જવાબદારી વરપક્ષની રહેશે.અણવર ને રૂ–૨૫/ આપવા.

(૧) <u>આણાં</u>:–

આણા માટે ફકત કુટુંબ ના ૧૦ વ્યકિતઓ એ આણાં કરવાના રહેશે.

(૧૮)<u>ઘરેણાં</u>:–

૧૫ તોલા ચાંદીનાં કન્યાની પંસદગી મુજબ ઘરેણાં ઘડાવવા.

મંગળસુત્ર અલગ લાવવાનું રહેશે.

સાકળા, સાડી,કબજો,ચણીયો,બંગડી,ચપ્પલ,મંગળસુત્ર, વરપક્ષે કન્યાને ચઢાવવા લગ્નનાં દિવસે લઈ આવવા.

સમસ્ત ચૌધરી સમાજનાં લગ્નમાં સોના નાં ઘરેણાને સ્થાન નથી.ફુલ હારથી ઉજવાયેલા લગ્ન સાદાય અને સંયમનાં પ્રતિકરૂપ ગણાશે.

વર પક્ષ તરફથી ફુલહાર અને કલગી લાવવાની રહેશે.

(૧૯)<u>જુદી જુદી રીતોની નાણાંની ચુંકવણી</u>:–

(૧)ગોળ વધાવવા માટે રૂ–૧૧/–

(૨) ગોળ ઢાંકવા માટે રૂ–૧૧ /–

(૩) સાસુ ની રીતના રૂ–૨૫/–

(૪) બહેનોની રીતના રૂ –૨૫/–

(૫) વકધોડા ના રૂ–૨૫/–

આ રીતો માટે આપવાનાં થતા નાણાંની નોંધ સગાઈ ના દિવસે નિયત ફોર્મમાં જ કરવાની રહેશે.

(૨૦)<u>લગ્નવિધી</u>:–

સમાજ નાં રિત રિવાજો પ્રમાણે લગ્ન વિધી કરવાની રહેશે.

(૨૧)<u>લગ્ન પ્રસંગે ભેટ/દાન</u>:–

હસ્ત મેળાપ થયા બાદ જે ભેટ સોગાદ આપવામાં આવે છેં તે રિવાજ ચાલુ રાખવામાં આવે છે.પરંતુ તેમાં વસ્તું ના બદલે રોકડ રકમ આપવાની પ્રથા શરૂ કરવી જેથી કરીને જરૂરીયાત મુજબ વસ્તુઓ ખરીદી શકાય.

(૨૨)<u> ઘરજમાઇ</u> :–(ખંધાડિયો)

જે કન્યાને માટે ઘર જમાઈ લાવવો હોય તે કન્યાનાં મા બાપે પોતાની આખી મિલકત માંથી છોકરા જેટલો જ હિસ્સો આપવામાં આવશે તે અંગે સગાઈ નાં દિવસે જ પંચોની રૂબરુ કરાર નામું લખી આપવાનું રહેશે. કરાર નામાં ની એક નકલ સમસ્ત ચૌધરી સમાજ ફેડરેશન નાં કાર્યાલયને પણ મોકલવાની રહેશે.જે કાર્યલયમાં લેમીનેશન કરીને કાયમી દસ્તાવેજ તકીકે સાચવી રાખવાની રહેશે.

ઘર જમાઈ ની સગાઈ અને લગ્ન સમસ્ત ચૌધરી સમાજનાં સામાન્ય રિત રિવાજો પ્રમાણે થશે.અલગથી કોઈ વિધી કરવાની રહેશે નહી.

ઘર જમાઈ પાંચ વરસ સુધી રહેશે તોજ મિલકત માંથી હિસ્સો મેળવવા હકદાર થશે.

(૨૩)<u>સ્વૈસ્છિકલગ્ન</u>:–

મા બાપ વડીલોની સંમતિ વગર છના છયના પ્રેમ સંબઘ થી જોડાઈ જાય અગર લગ્ન રજિસ્ટર કરાવી આવે તો તેને સમાજ નું સ્વનિસ્ટ ગણવુ. તેને કદી ઉત્તેજન આપવુ નહી.

નજીક નું સગું ન હોય તેનાં મા–બાપ અને વડીલો ને સમજાવી તે સમાજનાં ધારા ધોરણ મુજબ લગ્ન કરાવી આપવા પણ જો રેવાતિજન ન હોય અને પ્રેમમાં નાંખી , પ્રલોભનો આપી ફોસલાવીને ભગાડી જાય તો તેવા પ્રસંગે રેવાતિજનો એ સખત વિરોધ કરવો જરૂર પડે તો કાયદેસરની કાર્યવાહી કરવી.

આપણા સમાજનો છોકરો પરજાતિની છોકરી ને ભગાવી લાવે તો તેવા કિસ્સામાં કાયદેસરની જ કાર્યવાહી કરવી.

(૨૪)<u>વિધવા પુનઃલગ્ન:–</u>

જો વિધવા બાઈ પુનઃ લગ્ન કરવા ન ઈચ્છે અને સાસરા માંજ રહેવા ઈચ્છે તો તે સાસરા માંજ રહે ત્યાં સુધી નું ભરણ પોષણ સાસરા વાળાએ કોઈ પણ અયોગ્ય રોકટોક વગર કરવું.

વિધવા સાસરા માંજ સાસરાની સહમતી થી પુનઃ લગ્ન કરે તો મિલકતનો ૧/૪ ચોથો હિસ્સો તેને મળશે. અન્ય જગ્યાએ લગ્ન કરી ને ફરીથી સાસરે જાય તો મિલકત નો હિસ્સો મળશે નહી.

(૨૫) <u>લગ્ન વિચ્છેદ/છુટાછેડાની પ્રકિયા તથા દંડની મર્યાદા</u>:–

(૧) છુટા છેડા લેનાર બન્ને પક્ષો સમસ્ત ચૌધરી સમાજ નાં સભ્ય થયેલા હોવા જોઈએ.
(૨)પ્રથમ ગામ પંચો ને અથવા સમસ્ત ચૌધરી સમાજ ને અરજી આપવી.
(૩) સગાઈ તથા લગ્ન વિચ્છેદ/છૂટાછેડા માટે રૂ–૧૫૧/– ની ફી પંચો/સમસ્ત ચૌધરી સમાજ નાં જમા કરાવવાની રહેશે.
(૪) સગાઈ કે લગ્ન વિચ્છેદમાં બન્ને પક્ષો તરફથી પાંચ પાંચ નિરવ્યશની માણશો નું પંચ ગામ પંચ ભેગુ થશે.
(૫) પંચમા કોણ કોણ આવશે તેના નામો અગાઉ થી મોકલવાનાં રહેશે.
(૬) પંચોનુ નિકાલ નુ કામ વર /કન્યા નાં ઘર સિવાઈ સ્થળે રાખવું.
(૭)ફારગતી/ છુટાછેડા પછી કન્યા પુનઃ લગ્ન કરે ત્યાં સુધી ભરણ પોષણ માટે વધુમાં વધુ રૂ૧૦૦૦/–સુધીનું બાંધી આપવુ. તેમા ચુક થાયતો કાયદેસર ની કાર્યવાહી પણ કરી શકાશે.
(૮) ગામ પંચો એ કરેલ નિકાલ /નોંધ લખાણ ની વિગતો ૩(ત્રણ) નકલમાં તૈયાર કરવી એક નકલ સમસ્ત ચૌધરી સમાજ ફેડરેશન નાં કાર્યાલયમાં મોકલાવવી જે કાયમી દસ્તાવેજ તરીકે સાચવી રાખવાનો રહેશે.
(૯) ગામ પંચો એ કરેલ સગાઈ કે લગ્નવિચ્છેદનો નિકાલ શિરોમાન્ય ગણાશે.
(૧૦) ગામ પંચો એ કરેલા નિકાલ માન્ય ન હોયતો રૂ ૨૫૧/–ભરી ને નિકાલ ની વિગતો સાથે તાલુકા સામાજીક ન્યાય સમિતીમાં અરજી કરી શકશે.
(૧૧) તાલુકા સામાજીક ન્યાય સમિતી નો નિકાલ પણ માન્ય ન હોયતોરૂ.૫૦૧/–ભરી ને નિકાલ વિગતો સાથે સમસ્ત ચૌધરી સમાજ ફેડરેશન સામાજીક ન્યાય સમિતીને અરજી કરી શકશે.
(૧૨) ગામ પંચો–તાલુકા સામાજીક ન્યાય સમિતી કે ચૌધરી સમાજ સામાજીક ન્યાય સમિતી ને મહેનતાણુ ચુકવવા માટે સમસ્ત ચૌધરી સમાજ ફેડરેશનની કારોબારી નાણાકીય સ્થિતી જોઈને વખતો વખત જે ફી નિયત કરે તે મુજબ ચુકવણું કરવામાં આવશે.
(૧૩) સગાઈ કે લગ્ન વિચ્છેદમાં સમાધાન,નિકાલ,છુટાછેડા,ફારગતીની દંડની આવક માંથી ૫ ટકા રકમ સમસ્ત ચૌધરી સમાજ ફેડરેશન માં જમા કરાવવની રહેશે.

(૨૬)<u>ઘરજમાઈ લગ્ન વિચ્છેદ</u>ઃ–

ઘર જમાઈ જો પોતાના વાંકે પાંચ વરસ પહેલા ચાલ્યો જાય તો તેનો કોઈજ હકક રહેતો નથી સમસ્ત ચૌધરી સમાજ નાં ધારા ધોરણ પ્રમાણે નિકાલ કરવો.

જો કન્યા ઘર જમાઈ ને કાઢી મુકે તો પાંચ વરસની અંદરનો સમય ગાળો હોય તો પ્રર્વતમાન દૈનિક વેતન ની રકમ મુજબ વળતર ચુકવવાનુ રહેશે.

પાંચ વર્ષ પછી કાઢી મુકે તો મિલકતનો ભાગ આપવો પરંતુ બાળકો થયા પછી ઘર જમાઈ કન્યાને છોડી શકશે નહી અને સગીર બાળકોનાં ભરણ પોષણ ની જવાબદારી તેના શીરે નાખવી તથા પંચો એ સમાજનાં ધારા ધોરણ મુજબ દંડ પણ કરવો.

(૨૭)<u>લગ્ન વિચ્છેદ માં દંડની મર્યાદા</u>ઃ–

(૧) લગ્ન વિચ્છેદ કરતા પહેલાં પંચોએ વર કન્યાને ૩૦ મિનીટ ચર્ચા કરવાનો અવકાશ આપવો.
(૨) લગ્ન પછી છુટાછેડા,ફારગતી,નિકાલ કરવા માટેની મર્યાદા વધુમાં વધુ રૂ૧૫૦૦૧